

Nr 52

LANDSKAPSLAG

om ändring av tobakslagen för landskapet Åland

Föredragen för Republikens President den 12 augusti 2016

Utfärdad i Mariehamn den 1 september 2016

I enlighet med lagtingets beslut¹ **upphävs** 2c § tobakslagen (1978:52) för landskapet Åland, kapitelrubrikerna till 2a och 4 kap. samt lagens 9 och 10 §§, av dessa lagrum 9 § sådan den lyder i landskapslagen 1993/63, kapitelrubriken till 2a kap. sådan den lyder i landskapslagen 2003/66 och 2c § sådan den lyder i landskapslagen 2012/3,

ändras lagens namn, 1 § 1 mom., kapitelrubriken till lagens 2 kap., 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5a §, 5b §, 8 § 1 mom., 11 § 1 mom., 13 § 1 och 2 mom., 13a § 1 mom., 15 §, av dessa lagrum 13a § 1 mom. och 15 § sådana de lyder i landskapslagen 1992/38, lagens namn, 1 § 1 mom. och 3 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen 1997/64, 5a § och 5b § sådana de lyder i landskapslagen 2003/66, 13 § 1 mom. sådant det lyder i landskapslagen 2007/4, 8 § 1 mom. sådant det lyder i landskapslagen 2007/125 och 2 § 1 mom. sådant det lyder i landskapslagen 2012/3 samt

fogas till lagens 1 § nya 5 och 6 mom., sådana de lyder i landskapslagarna 1992/38, 1997/64 och 2007/4, till lagens 2 kap. nya 1a, 1b, 2b, 2ba och 5c §§, av dessa lagrum 2b § istället för den 2b § som upphävts genom landskapslagen 2007/147, till lagens 2 §, sådan den lyder i

landskapslagarna 1997/64 och 2012/3, ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., som följer²:

LANDSKAPSLAG

om tobak och relaterade produkter

1 §

Syftet med denna lag är att begränsa det för hälsan skadliga bruket av tobaksprodukter och relaterade produkter samt att minska de skadeverkningar bruket orsakar och samtidigt öka trivselsen och välbefinnandet för dem som inte nyttjar tobaksprodukter. I denna lag avses med

1) *tobaksprodukter* produkter som kan förbrukas och som helt eller delvis består av tobak, även genetiskt modifierad sådan samt med

2) *relaterade produkter* i tobaksdirektivet avsedda elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare med eller utan nikotin samt örtprodukter för rökning.

I denna lag avses med *tobaksdirektivet* Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/40/EU om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, pre-

¹ LF nr 10/2015-2016

SMU bet. nr 5/2015-2016

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/40/EU, EUT nr L 127, 29.4.2014, s. 1

sentation och försäljning av tobaksvaror och relaterade produkter och om upphävande av direktiv 2001/37/EG.

Frågor om införsel och gränsöverskridande distansförsäljning regleras i rikslagstiftning.

2 kap.

Begränsningar för marknadsföring, saluhållande och nyttjande av tobaksprodukter och relaterade produkter

1a §

Om inte annat särskilt föreskrivs ska vad som i detta kapitel föreskrivs om begränsningar för innehav, marknadsföring, saluhållande och nyttjande av tobaksprodukter vara tillämpligt också avseende elektroniska cigaretter, påfyllningsbehållare och örtprodukter för rökning.

1b §

Tobaksprodukter eller relaterade produkter får inte yrkesmässigt säljas eller på annat sätt överlätas om inte näringsidkaren först har anmält verksamheten till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Av en anmälan ska framgå sökandens namn eller sammanslutningens firma och kontaktuppgifter, företags- och organisationsnummer samt adressen till den plats där produkterna ska säljas. Näringsidkaren ska underrätta Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet om en uppgift som har givits i anmälan ändras eller om försäljningen upphör.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet upprätthåller ett register med de uppgifter som avses i 1 mom.

2 §

Tobaksprodukter eller relaterade produkter får inte säljas eller på annat sätt överlätas till den som inte har fyllt 18 år. Vid behov ska försäljaren förvissa sig om kundens ålder.

Den som inte har fyllt 18 år får inte inneha tobaksprodukter eller relaterade produkter.

2b §

Tillverkare, importörer och distributörer av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ska upprätthålla ett system för att samla in information om alla misstänkta skadliga effekter som dessa produkter har på människors hälsa (egenkontroll). Tillverkare och importörer ska genomföra sådana analyser av tobaksprodukter som avses i tobaksdirektivets artikel 6. Om en tillverkare, importör eller distributör av elektroniska cigaretter och påfyllningsbe-

hållare anser eller har skäl att förmoda att en sådan produkt som denne har i sin besittning och som är avsedd att släppas ut på marknaden eller som har släppts ut på marknaden, inte är förenlig med tobaksdirektivets krav, ska denne omedelbart vidta de förbättrande åtgärder som är nödvändiga för att produkten ska bli förenlig med kraven eller dra tillbaka eller återkalla produkten från marknaden.

En i 1 mom. avsedd ekonomisk aktör ska i sådana fall som avses i 1 mom. omedelbart underrätta Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet och ge detaljerade uppgifter särskilt om risker för människors hälsa och säkerhet och de eventuella förbättrande åtgärder som har vidtagits samt om resultaten av dessa förbättrande åtgärder.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare om vad den egenkontroll som avses i 1 mom. ska omfatta och om genomförandet av egenkontrollen.

2ba §

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ska offentliggöra de uppgifter som lämnas i enlighet med artiklarna 5.1, 6.1, 20.2, 20.8 och 22.1 i tobaksdirektivet på en webbplats, med beaktande av vad tillverkaren eller importören i enlighet med 5b § 2 mom. betraktar som affärshemligheter och begärt ska hållas hemligt.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har rätt att till en behörig riksstyrelse lämna de uppgifter som avses i 1 mom. inräknat sådana uppgifter som rör tillverkarens eller importörens affärshemligheter för vidarebefordran till en berörd institution inom den Europeiska unionen eller till ett annat medlemsland inom den Europeiska unionen, om det behövs för tillsynen och uppföljningen av den Europeiska unionens bestämmelser.

3 §

Reklam för tobaksprodukter eller relaterade produkter är förbjuden. Förbudet gäller inte reklam i utländska tryckalster vars huvudsakliga ändamål är annat än att göra reklam för tobaksprodukter eller relaterade produkter och inte tryckalster som tillhandahålls ombord på i landskapet hemmahörande fartyg som huvudsakligen färdas i internationell trafik.

3a §

I landskapet tillämpas tobaksdirektivets bestämmelser om tillverkning, presentation, rapportering, ingredienser och tillsatser, analyser samt försäljning av tobaksprodukter och relaterade produkter.

Den som för saluhållande i landskapet tillverkar eller importerar tobaksprodukter eller relaterade produkter ska tillse att

a) produkternas förpackningar med användande av åtminstone det svenska språket är försedda med korrekt information, utformning och hälsovarningar, varvid i riket med stöd av lag utfärdade bestämmelser om sådan information, utformning och hälsovarningar är tillämpliga,

b) produkternas förpackningar är försedda med hälsovarningar i form av text och bild, information om rökavvänjning samt unik identitetsmärkning, säkerhetsmärkning och att förpackningarna är registrerade i enlighet med bestämmelserna i tobaksdirektivets artiklar 15 och 16 samt i överensstämmelse med de i riket med stöd av lag utfärdade bestämmelserna om sådan märkning och registrering,

c) utsläppsnivåer undersöks i produkterna samt att återkommande kvalitetskontroller görs av ingredienser i produkterna, varvid utsläppsnivåer och halter av ingredienser ska vara testade och godkända i enlighet med tobaksdirektivets krav på godkända laboratorier för att produkterna ska få saluhållas,

d) alla tillgängliga marknadsundersökningar och studier av enskilda konsumentgruppers preferenser lämnas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet,

e) försäljningsvolymerna årligen rapporteras till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, varvid försäljningsvolymerna ska anges per varumärke och produkttyp såsom antal sålda styckförpackningar av visst slag eller såsom sålda produkter i kilogram samt att

f) de erforderliga uppgifterna om produkterna som avses i denna lag och i artiklarna 5, 6, 20 och 22 i tobaksdirektivet ska lämnas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Det är förbjudet att saluhålla

1) cigaretter och rulltobak med en karaktéristisk smak eller doft av annat än tobak, eller som innehåller tillsatser som i betydande eller mätbar omfattning förstärker tobaksproduktens beroendeframkallande eller hälsofarliga egenskaper,

2) elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare som har tillförts karaktéristisk smak eller doft av annat än tobak, som inte är barn- och manipulationssäkra, som inte är skyddade mot skador eller läckage och som inte har en mekanism som säkerställer påfyllning utan läckage eller som annars inte är förenliga med kraven i artikel 20.3 i tobaksdirektivet,

3) tobaksprodukter och relaterade produkter med sådana tillsatser som avses i tobaksdirektivets artiklar 7.6 och 7.7 och vars saluhållande

medlemsländerna i enlighet med artikeln ska förbjuda samt

4) påfyllningsbehållare som rymmer mer än 10 milliliter eller elektroniska engångscigaretter som rymmer mer än 2 millimeter.

5b §

Tillverkare och importörer ska i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 5 och 7 i tobaksdirektivet, årligen före utgången av november månad, för varje märke och typ av tobaksprodukt till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet lämna en förteckning med uppgifter om de ingredienser och de kvantiteter av dessa som ingår i en produkt som används vid tillverkning av tobaksprodukter. Tillverkaren eller importören ska när en sådan förteckning lämnas särskilt ange vilka av uppgifterna i förteckningen som denne betraktar som affärshemligheter och begära att dessa hålls hemliga.

5c §

Nya tobaksprodukter och nya relaterade produkter som en tillverkare eller en importör avser att släppa ut på marknaden ska anmälas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 19, 20 och 22 i tobaksdirektivet. Till en sådan anmälan ska fogas sådana vetenskapliga studier samt andra relevanta undersökningar och information om produkten som krävs i enlighet med tobaksdirektivet. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet kan med beaktande av tobaksdirektivet kräva att en tillverkare eller en importör utför ytterligare undersökningar eller lämnar ytterligare information om de nya produkter som de avser att släppa ut på marknaden.

8 §

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ska på eget initiativ eller på grund av anmälan förrätta inspektion av lagrings- och försäljningsplatser för tobaksprodukter och relaterade produkter, övervaka försäljningen av tobaksprodukter och relaterade produkter samt genomförande och efterlevnad av räkningförbud och -restriktioner.

11 §

Tillverkare, importör och försäljare av tobaksprodukter och relaterade produkter ska till landskapsregeringen eller Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet vid anfordran utan kostnad lämna nödvändiga uppgifter och utredningar.

13 §

Den som säljer tobaksprodukter eller relaterade produkter i strid med bestämmelserna i 2, 2a, 2b, 5a, 5b och 5c §§ eller som placerat en automat så att försäljning till personer under 18 år inte förhindras, ska för *förseelse vid försäljning av tobaksprodukter eller relaterade produkter* dömas till böter.

Den som bedriver verksamhet i strid med bestämmelserna i 3 § ska för *brott vid marknadsföring av tobaksprodukter eller relaterade produkter* dömas till böter och, om det är ändamålsenligt, åläggas att avlägsna reklamen eller upphöra med verksamheten.

13a §

Den som röker där tobaksrökning, användning av elektroniska cigaretter eller rökning med örtprodukter för rökning är förbjuden enligt denna lag och som fortsätter med detta trots tillsägelse av innehavaren eller någon som företräder denna ska för *rökningsförseelse* dömas till böter.

15 §

Den ekonomiska fördel som till följd av brott som avses i 13 § tillfallit gärningsmannen eller

den för vilken han handlat ska dömas förverkad. Kan fördelen inte noggrant beräknas, ska den med beaktande av verksamhetens art och omfattning uppskattas. Tobaksprodukt eller relaterad produkt som saluförts i strid med 2 § eller dess värde ska dömas förverkad, om detta inte med beaktande av att förseelsen är ringa kan anses oskäligt.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2016.

Bestämmelserna om hälsovarningar i form av text och bild, unik identitetsmärkning och säkerhetsmärkning i 5b §, tillämpas avseende cigaretter och rulltobak från och med den 19 maj 2019 och avseende andra tobaksprodukter och relaterade produkter från och med den 20 maj 2024.

Bestämmelserna om förbud att saluhålla cigaretter eller rulltobak vilka har tillförts karakteristisk smak eller doft av annat än tobak som avses i 5a § 3 mom. 1 punkten tillämpas från och med den 20 maj 2020.

En anmälan som avses i 1b § ska ha lämnats till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet inom 6 månader efter denna lags ikraftträdande.

Mariehamn den 1 september 2016

CAMILLA GUNELL
vicelantråd

Wille Valve
föredragande minister